

Sygn. akt I C 191/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Karol Smaga

Protokolant: Sylwia Niżnik

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko W. P.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 191/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 lutego 2013 roku (data nadania w placówce pocztowej) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.(dalej: Bank (...) S.A.) – reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego G. K.(vide pełnomocnictwo, k. 11), wniósł o zasądzenie od W. P.kwoty 3.340,47 złotych wraz z umownymi odsetkami od dnia 5 listopada 2012 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (vide pozew, k. 1 – 2).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 marca 2013 roku Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie nakazał pozwanej aby zapłaciła powodowi kwotę 3.340,47 złotych wraz z umownymi odsetkami w wysokości 1,5 – krotności odsetek ustawowych liczonych od dnia 5 listopada 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 676 złotych tytułem zastępstwa procesowego w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia przedmiotowego nakazu albo wniosła w tymże terminie sprzeciw (vide nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 marca 2013 roku, sygn. akt I Nc 1404/13, k. 30).

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 marca 2013 roku wydany w sprawie I Nc 1404/13 z uwagi na niemożność skutecznego doręczenia nakazu zapłaty pozwanej i zawiesił postępowanie (vide postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 31 lipca 2013 roku, k. 38).

Pismem procesowym z dnia 5 września 2013 roku powód wniósł o ustanowienie kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu W. P.(vide wniosek, k. 41).

Zarządzeniem z dnia 30 października 2013 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie ustanowił kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej, o czym ogłosił w budynku tut. Sądu oraz we właściwym dla

ostatniego miejsca zamieszkania pozwanej lokalu Urzędu Gminy przez okres miesiąca (vide zarządzenie Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 30 października 2013 roku, k. 55).

W toku postępowania kurator dla nieznanej z miejsca pobytu pozwanej podniósł zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia, wskazując nadto, iż wypowiedzenie umowy wysłane zostało na adres, pod którym pozwana nie zamieszkuje od 2005 roku (vide protokół rozprawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku, k. 77).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 września 2000 roku W. P.zawarła z Bankiem (...) S.A.umowę o prowadzenie rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego, tzw. E.(umowa nr (...)z dnia 20 września 2000 roku, k. 6).

Pismem z dnia 12 marca 2009 roku Bank (...) S.A., w związku z brakiem spłaty zadłużenia przeterminowanego, wypowiedział W. P.przedmiotową umowę rachunku bankowego. Nadto wskazał, iż umowa ta zostanie skutecznie rozwiązana z chwilą upływu wskazanego okresu wypowiedzenia, w czasie którego dłużnik zobowiązany jest do dokonania natychmiastowej spłaty całości istniejącego wobec Banku (...) S.A.zadłużenia (wypowiedzenie umowy rachunku bankowego, k. 7).

Wypowiedzenie umowy rachunku bankowego zostało wysłane na adres, który W. P.podała w momencie zawierania umowy o prowadzenie rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego. Przesyłka wróciła z adnotacją „Adresat wprowadził się” (zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 8).

Stan faktyczny został ustalony na podstawie wskazanych wyżej dowodów.

Za wiarygodne uznano dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne osoby w ramach wykonywanych przez nie czynności, a strony w toku przewodu sądowego nie kwestionowały ich prawdziwości; również Sąd dokonując ich kontroli od strony formalnej i zawartości merytorycznej nie dopatrzył się uchybień ani śladów wskazujących na ich fałszowanie przez podrabianie lub przerabianie.

Na podstawie art. 144 § 1 k.p.c. Sąd ustanowił kuratora dla pozwanej. Powód bowiem skutecznie uprawdopodobnił, iż miejsce pobytu W. P.nie jest mu znane, przedstawiając nadto zaświadczenie z Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, z treści którego wynika, iż pozwana nie posiada zameldowania na pobyt stały oraz czasowy trwający ponad 3 miesiące na terenie kraju (vide zaświadczenie z Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, k. 42).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jako nieuzasadnione podlega oddaleniu.

Strona powodowa, powołując się na skuteczne wypowiedzenie umowy rachunku bankowego, żądała zasądzenia na jej rzecz od pozwanej W. P.kwoty 3.340,37 złotych wraz z umownymi odsetkami.

Analizując kwestię skuteczności dokonanego przez powoda wypowiedzenia przedmiotowej umowy, w pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż stanowi ono czynność prawną jednostronną, która dla swej skuteczności wymaga niewątpliwego dojścia do adresata. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 61 k.c. dojście oświadczenia woli do adresata w sposób, by mógł on zapoznać się z jego treścią polega na stworzeniu przez składającego takiej sytuacji, w której adresat oświadczenia mógł zapoznać się z nim w zwykłym toku czynności – przy czym rzeczywiste zapoznanie nie ma znaczenia prawnego.

Z treści art. 61 k.c. bezsprzecznie wynika, iż w sprawie składania oświadczenia woli Kodeks cywilny przyjął teorię doręczenia, według której dla przyjęcia, iż oświadczenie woli zostało złożone innej osobie jest chwila dojścia treści tego oświadczenia do wiadomości tej osoby, a w wypadku składania oświadczenia publicznie – chwila jego publicznego złożenia. Ze względu na interes i bezpieczeństwo obrotu oraz ułatwienia dowodowe domniemywa się, iż adresat

zapoznał się z treścią oświadczenia, gdy doszła do niego w taki sposób, iż powzięcie o nim wiadomości stało się możliwe. Tym samym relewantną okoliczność w sprawie niniejszej stanowi niejako istnienie już samej obiektywnej możliwości zapoznania się z określonym oświadczeniem (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2013 roku, sygn. akt I ACa 954/12).

Złożenie oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy ma miejsce także wtedy, gdy adresat mając możliwość zapoznania się z jego treścią, z własnej woli nie podejmuje przesyłki pocztowej zawierającej to oświadczenie. Na składającym oświadczenie woli spoczywa wówczas ciężar dowodu, że doszło ono do adresata w sposób umożliwiający mu – według zasad doświadczenia życiowego – zapoznanie się z jego treścią. Jeśli oświadczenie zostało posłane adresatowi listem albo innym sposobem porozumiewania się na odległość, składający powinien wykazać np. za pomocą pocztowego dowodu nadania lub zwrotnego poświadczenia odbioru, że list został adresatowi doręczony.

W świetle powyższego mając na uwadze zebrany materiał dowodowy nie ulega wątpliwości, iż oświadczenie powoda o wypowiedzeniu umowy rachunku bankowego nie dotarło do W. P. w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Oświadczenie to zostało bowiem skierowane na adres miejsca zamieszkania pozwanej, z którego została administracyjnie wymeldowana w dacie 8 sierpnia 2005 roku, a w momencie doręczenia przesyłki już w nim faktycznie nie zamieszkiwała (vide adnotacja „adresat wyprowadził się” na zwrotnym potwierdzeniu odbioru, k. 8v). Tym samym jako całkowicie niezasadne jawi się twierdzenie strony powodowej, jakoby doszło do skutecznego wypowiedzenia pozwanej umowy rachunku bankowego, czego konsekwencją musi więc stanowić nie tylko obiektywny fakt jej kontynuowania, ale również nieistnienie jakichkolwiek wymagalnych roszczeń z niej wynikających. Dla skuteczności oświadczenia woli istotne jest bowiem jego dojście do adresata w taki sposób, aby mógł on zapoznać się z jego treścią. W razie niedojścia wysłanego oświadczenia woli do adresata nie można mówić o skutecznym jego złożeniu (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1967 roku, sygn. akt III CZP 88/66). W analizowanym wypadku adresat – W. P., nie miała bowiem możliwości zapoznania się z treścią wypowiedzenia, a to oznacza, że oświadczenie nie zostało skutecznie złożone i nie wywarło żadnych relewantnych skutków prawnych (A. Wypiórkiewicz [w:] Praktyczny komentarz do k.c. str. 161).

Samo sporządzenie pisma zawierającego oświadczenie woli nie może być uznane za jego złożenie w rozumieniu art. 61 k.c., chociażby nawet istniała możliwość faktycznego zapoznania się z treścią oświadczenia przez adresata, o ile nie nastąpiło przekazanie tego pisma z zamiarem wywołania skutków prawnych (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1982 roku, sygn. akt II CR 380/82).

Powód wykazał się więc brakiem należytej staranności, kierując korespondencję na nieaktualny adres pozwanej. Ubogość zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie pozwala jednakże na ustalenie, czy W. P. zobowiązana została do informowania powodowego Banku o każdorazowej zmianie swojego miejsca zamieszkania. Treść dołączonej do pozwu umowy nr (...) (k. 6) co prawda odsyła do „Ogólnych warunków otwierania i prowadzenia przez Bank (...) S.A. Grupa (...) S.A. rachunków wkładów oszczędnościowych” oraz „Regulaminu E. rachunek oszczędnościowo – rozliczeniowy w złotych”, jednakże z uwagi na ich nieprzedstawienie przez powoda, nie zostały poddane pod rozwagę Sądu.

Jedynie na marginesie wskazać należy, iż nawet w sytuacji ustalenia skuteczności wypowiedzenia przedmiotowej umowy, powództwo podlegałoby oddaleniu z uwagi na przedawnienie dochodzonych nim roszczeń.

Uznanie, iż umowa rachunku bankowego uległa rozwiązaniu w dacie 30 kwietnia 2009 roku, w następstwie upływu miesięcznego terminu wypowiedzenia, stosownie do treści pisemnego oświadczenia powoda (k. 7), prowadziłyby do konstatacji, iż z upływem tego dnia, w konsekwencji braku dobrowolnej spłaty zadłużenia przez pozwaną, cała kwota dochodzonego roszczenia wraz z odsetkami stała się wymagalna.

Stosownie zaś do treści art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Charakter przepisu szczególnego przypisać należy art. 731 k.c., wprowadzającemu wyjątek od zasady przewidzianej w art. 118 k.c. Stosownie do jego treści dwuletniemu okresowi przedawnienia podlegają roszczenia wynikające ze stosunku rachunku bankowego. Na marginesie podkreślić jednakże należy, iż gdyby nie treść szczególnego w tym zakresie art. 731 k.c., to niewątpliwie zastosowanie mógłby znaleźć jedynie 3 – letni termin przedawnienia z uwagi na fakt, iż roszczenie powoda było związane wprost z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej, czego nie mógł zmienić fakt, iż pozwana W. P. występowała w relacjach umownych jako konsument (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2001 roku, sygn. akt III CKN 28/01).

W konsekwencji przyjęcie skuteczności rozwiązania spornej umowy i powstania wymagalności wynikających z niej roszczeń z dniem 30 kwietnia 2009 roku, stwierdzić należało, iż 2 – letni termin przedawnienia spornego roszczenia upłynąłby w dniu 30 kwietnia 2011 roku. Niewątpliwie zaś pozew w przedmiotowej sprawie wniesiony został przez stronę powodową w dniu 22 lutego 2013 roku, a więc po upływie powyższego terminu przedawnienia.

Nawet jeśliby uznać, że część z dochodzonego roszczenia strony powodowej stanowiły odsetki, to termin ich przedawnienia upłynąłby najpóźniej z upływem przedawnienia roszczenia głównego, tj. z końcem kwietnia 2011 roku (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2006 roku, sygn. akt IV CSK 134/05).

Mając na uwadze powyższe rozważania i na podstawie powołanych powyżej przepisów Sąd Rejonowy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.